

ерѣшналъ единъ ученикъ, ако той трѣбаше сичко да изучи, да исчерпи само отъ собственнитѣ си способности! Нъ за добра негова честъ, той си има наставникъ, който му показва не само какво трѣба да изучи, нъ още и какъ да захване предмѣта, какви срѣдства трѣба да употреби за да изучи предаденото му здраво (сигурно) и точно. Той, наставникътъ, го води стъпка по стъпка, отъ стѣпенъ на стѣпенъ изъ нѣтя на науката или искусства, дордѣто стигне до стѣпалото, отъ което може вече да влѣзе самостоятелно въ свѣта. Нъ какъ е съ онзи, който са лишава отъ сичкитѣ тия улеснения? Той ще да употреби хиляда средства, хиляда опити, и едва, може би, слѣдъ безбройни усилия, ще направи нѣщо. А какво е това „нѣщо“? То е нищо при онова, което може да свърши други, който има горереченнитѣ способности и улеснения.

Нъ и при тия способности и улеснения чрезъ преподавателя, ученикътъ твърдѣ чѣсто срѣща и други затруднения. Разни за него нови предмети, заеднѣждъ са показатѣ тѣй трудни, щото неговата глава са замайва и той захваща да са отчайва; нъ щомъ преподавателятъ му окрие голѣмата облага за него отъ изучаванieto на тоя труденъ предмѣтъ, който безъ съмнение би му послужилъ въ попрището на живота, то той са насърчи и, въодушевленъ, захваща да са бори съ нови и пресни сили, безъ които би падналъ въ едно лагубно и вредно за неговата бѣдущностъ униние.

Има и друго що улекчава мжкитѣ на ученика, а то е насърчението, което отвѣтъ дѣйствиува върху ученика. Опитътъ е доказалъ, че тамъ, дѣто мнозина наедно учатъ, забѣлѣзва са у сѣкиго повече веселостъ, повече търпение и постоянство, отколкото тамъ дѣто самъ си единъ учи. А това е очевидно. Ако са случи единъ слабъ ученикъ помежду многото, който да захване да са отчайва за сполуката на трудовѣтъ си, и послѣ захваща да отслабва въ старанията си, като поглѣдне на свойтъ старателенъ съученикъ, който, разумѣва са, има сжщитѣ мжчнотни, нъ чрѣзъ едно по-